

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/75/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315217367
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2315217367.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: N. Z., nar. XX.XX.XXXX a L. Z., nar. XX.XX.XXXX, obidve deti trvale bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Galanta, deti rodičov, matka: C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/X, Z. X., zastúpená: JUDr. Eleonóra Zuzáková, s.r.o., so sídlom Mierové námestie č. 943/4, Galanta, otec: P. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, K., zastúpený: JUDr. Vladimír Grznár, advokát, so sídlom Pri starej prachárni 13, Bratislava, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 12P/209/2015 - 321 zo dňa 21. júna 2018, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia majú právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Výrokom II. otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí, na každé dieťa po 200 eur mesačne, splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. súd upravil styk otca s maloletými deťmi každý párný kalendárny týždeň v mesiaci v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý párný víkend od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., počas jarných prázdnin každý párný kalendárny rok v čase od ich začiatku od soboty od 9.00 hod. do nasledujúcej soboty do 19.00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý nepárny kalendárny rok od zeleného štvrtka od 16.00 hod. do utorka nasledujúceho po veľkonočnom pondelku do 16.00 hod., počas letných prázdnin každý kalendárny rok v mesiaci júl od prvého uceleného júlového týždňa, počnúc pondelkom od 9.00 hod. do konca druhého uceleného júlového týždňa, končiac nedeľou do 19.00 hod. a v mesiaci august od druhého uceleného augustového týždňa, počnúc pondelkom od 9.00 hod. do konca tretieho uceleného augustového týždňa, končiac nedeľou do 16.00 hod., počas vianočných sviatkov každý párný kalendárny rok od 23.12. od 16.00 hod. do 25.12. do 16.00 hod., a každý nepárny kalendárny rok od 30.12. od 16.00 hod. do 2.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 16.00 hod., s tým, že otec si maloleté deti v určený čas prevezme pred bydliskom matky a po skočení styku maloleté deti matke na tom istom mieste vráti. Podľa výroku IV. obdobie sviatkov a prázdnin má špeciálny režim, uvedený vyššie. Výrokom V. súd rodičov zaviazal zaplatiť trovy štátu, a to každý z rodičov vo výške 150,08 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku a výrokom VI. súd rozhodol o náhrade trov konania tak, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd rozsudok po právnej stránke odôvodnil aplikáciou § 36 ods. 1, § 24 ods. 3 a 4, § 25 ods. 1 a 2, § 28 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 37 ods. 2 písm. d), ods. 7 Zákona o rodine (ďalej len ZoR). Vecne rozsudok odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu rodičov, ktorí aktuálne spolu nežijú. Maloleté deti majú v súčasnosti 5 rokov a 6 mesiacov. Aktuálne sa nachádzajú v osobnej starostlivosti otca, materskú školu nenavštevujú. Ich výdavky sú bežné, veku primerané. Matka maloletých detí je rozvedená, okrem dvoch maloletých detí, o ktoré v konaní ide, má ďalšiu vyživovaciu povinnosť (mal. M. V., nar. XX.XX.XXXX), je zamestnaná ako zdravotná sestra u zamestnávateľa F. G. K. s priemerným čistým mesačným príjmom 1.195,96 eura. Iný príjem nemá. Býva v 3 izbovom byte vo Z. X., ktorý je v jej vlastníctve, v spoločnej domácnosti s tromi maloletými deťmi a svojou matkou, starobnou dôchodkyňou. Otec maloletých detí je rozvedený, okrem maloletých detí, o ktoré v konaní ide inú vyživovaciu povinnosť nemá. Je živnostníkom v oblasti nákladnej cestnej dopravy, zároveň je zamestnaný na dohodu o pracovnej činnosti u zamestnávateľa A.-A. T. Q. s.r.o. K. a K. A. & W. s.r.o. Z., podľa vlastného vyjadrenia s priemerným čistým mesačným príjmom 800 až 1.000 eur s tým, že podľa predloženého daňového priznania za rok 2017 príjem z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru mal vo výške 962,80 eura a zo živnosti 3.000 eur. Aktuálne býva v prenajatom byte v K., kde má k dispozícii jednu izbu. Jeho výdavky pozostávajú z 320 eur na bývanie, 50-70 eur na naftu, 29 eur na telefón a 400 eur platí svojej matke (starej matke maloletých detí) na starostlivosť o maloleté deti. Čo sa týka zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, súd v tejto časti pri rozhodovaní vychádzal najmä zo záverov vypracovaného znaleckého posudku, z ktorého je zrejmé, že maloleté deti majú silnú citovú väzbu k obojmu rodičom, za bežných podmienok nepreferujú žiadneho z rodičov. V čase pobytu u otca prežívajú absenciu matky, navyše si uvedomujú málo akceptujúci, tenzný vzťah starej matky z otcovej strany k ich matke. Cítia sa tým byť obmedzované, cítia tlak, že musia svoje spontánne prejavy lásky k matke kontrolovať. Obaja rodičia majú svoje rodičovské kompetencie. Otec sa riadi svojimi predstavami a zásadami, je menej emotívny, menej zohľadňuje záujmy detí. Nenašliada dostatočne kriticky na fakt, že izolovanie detí od matky im neprospieva a deti sú frustrované. Matka je viac orientovaná na potreby detí, medzi ňou a maloletými deťmi je silná citová väzba. Súd ďalej vzal do úvahy názor znalkyne, ktorá uviedla, že z hľadiska vývoja ich osobnosti by bola vhodnejšia výchova u matky a tiež, že nie je možné uvažovať o striedavej starostlivosti osobnej starostlivosti rodičov, nakoľko vzťah rodičov je tenzný, konfliktný a deti zaťažuje. Okrem toho súd v súlade s názorom kolízneho opatrovníka vychádzal aj zo skutočností že počas doby, kedy boli maloleté deti u svojho otca, sa o nich starala stará matka zo strany otca a jeho setra, pričom aj podľa názoru súdu rozhodujúcu úlohu vo výchove maloletých detí majú rodičia, s tým, že osobná starostlivosť rodiča predchádza starostlivosti iného príbuzného o deti, ktorá má len subsidiárny charakter pre prípad, že výchovu maloletých detí nie je možné zabezpečiť žiadnym rodičom náležitým spôsobom.

3. Otcom navrhované dôkazy, a to výsluch maloletých detí, jeho matky a sestry, súd nevykonával, nakoľko tieto pre rozhodnutie vo veci samej považoval za nadbytočné, keďže názor maloletých detí bol zisťovaný pri vypracovaní znaleckého posudku, ako aj počas viacnásobných šetrení vykonaných prostredníctvom kolízneho opatrovníka, pričom otcom namietané skutočnosti ohľadom nedostatočnej starostlivosti matky, ktorá mala spôsobiť zhoršenie zdravotného stavu maloletých detí, ako aj nespôsobilosť starej matky zo strany matky maloletých detí podieľať sa na výchove detí, neboli preukázané ani súdom zistené. Súd zároveň vyslovil, že obaja rodičia majú právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, nakoľko nezistil dôvody na strane ani jedného z rodičov, pre ktoré by bolo potrebné výkon týchto rodičovských práv obmedziť u niektorého z nich, prípadne pozastaviť ich výkon alebo rodičov pozbaviť výkonu týchto rodičovských práv. Súd pri rozhodovaní o výške výživného vychádzal jednak z veku a odôvodnených potrieb maloletých detí, a jednak z možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov a výživné zo strany otca na každé maloleté dieťa v súlade s návrhom matky určil sumou 200 eur mesačne, t. j. spolu 400 eur, nakoľko túto sumu považoval za adekvátnu vzhľadom na otcov mesačný príjem, ktorý podľa jeho vlastného vyjadrenia sa pohybuje vo výške 800 až 1.000 eur, ako aj vzhľadom na tú skutočnosť, že ako to sám súdu uviedol, takouto sumou prispieval na maloleté deti svojej matke, ktorá spolu so sestrou otca maloletých detí participovala na zabezpečovaní starostlivosti o maloleté deti v čase neprítomnosti otca. Súd v tejto súvislosti poznamenáva, že vyživovacia povinnosť je prvoradou povinnosťou každého rodiča, pri určovaní výšky výživného sa pritom nevychádza len z možností a schopností povinného rodiča, ale i z oprávnených potrieb maloletých detí, ktoré v danom prípade nenavštevujú materskú školu, sú zdravé, pričom ich výdavky sú bežné a veku primerané. Vyživovacia povinnosť na maloleté deti pritom prináleží obojmu rodičom, t. j. nielen tomu rodičovi, ktorý deti nemá vo svojej osobnej starostlivosti, v tomto prípade je to otec. Po zvážení všetkých vyššie uvedených

skutočností súd dospel k záveru, že výživné vo výške 200 eur na každé maloleté dieťa, na ktorého platenie zaviazal otca, by malo postačovať na vykrytie všetkých adekvátnych potrieb maloletých detí. Pričom ak matka na výživu maloletých detí prispeje sumou po 100 eur na každé dieťa, t.j. polovicu sumy, na platenie ktorej bol zaviazaný otec, na výživu každého maloletého dieťa bude mať mesačne k dispozícii sumu vo výške 323,68 eura (200 eur od otca + 100 eur matka + 23,68 eura prídavok na dieťa). Výška takto určeného výživného je súladná s hľadiskami, ktoré sú uvedené v § 75 ods. 1 veta prvá ZoR.

4. Čo sa týka počiatku vyživovacej povinnosti otca túto súd určil počnúc dňom právoplatnosti rozsudku vzhľadom k tomu, že na určenie skoršieho dátumu nebol daný dôvod, keďže návrh bol podaný dňa 20.07.2015 a po podaní návrhu maloleté deti sa nachádzali v starostlivosti otca od polovice augusta 2015 do polovice marca 2016, následne sa nachádzali v starostlivosti matky od marca 2016, pričom od mája 2016 sa nachádzali v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že od 21.07.2017 až po súčasnosť sa nachádzajú v starostlivosti otca.

5. Súd upravil styk otca s maloletými deťmi a to v súlade so závermi a odporúčaniami znalkyne, resp. kolízneho opatrovníka, a to v čo najširšom rozsahu, pričom mal zato, že takto upravený styk dáva za dosť právu rodiča byť so svojím dieťaťom. Pokiaľ rodičia nájdu cestu vzájomnej komunikácie, nič nebráni upravený styk vzájomnou dohodou ešte viac rozšíriť. Súd uznesením č.k. 12P/209/2015-114 zo dňa 20.03.2017 nariadil vo veci znalecké dokazovanie a súčasne zaviazal matku a otca maloletých detí na zloženie preddavku, každého vo výške 350 eura. Súdom ustanovený znalec dňa 26.01.2018 predložil súdu vypracovaný znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny a náhrady hotových výdavkov. Tunajší súd uznesením č.k. 12P/209/2015-2017 zo dňa 31.01.2018 priznal znalcovi za vypracovanie znaleckého posudku č. 1/2018 odmenu a náhradu hotových výdavkov vo výške 1.012,16 eura, ktorú súd vyplatil z preddavku zloženého matkou a otcom maloletých detí, spolu vo výške 700 eur, pričom zvyšná časť vo výške 312,16 eura bola uhradená zo štátnych prostriedkov. Nakoľko je rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností predovšetkým v záujme maloletých detí, je nevyhnutné vzniknuté trovy štátu, a to aj s poukazom na výsledok konania, rozdeľovať pomerne medzi obidvoch rodičov. Štát v konaní titulom trov dôkazu uhradil sumu vo výške 312,16 eura, z ktorej sumy pripadá na jedného rodiča polovica, teda suma 156,08 eura/rodič, súd preto zaviazal na náhradu trov štátu obidvoch rodičov pomerne, vo výške jednej polovice zo sumy 312,16, každého po 156,08 eura. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie otec, proti výroku I., II., III., IV., v zmysle § 365 ods. 1 písm. e) a písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) v platnom znení. Navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti otca s tým, že obaja rodičia majú právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, matke uložiť povinnosť prispievať na výživu maloletých detí, na každé dieťa po 120 eur mesačne, upraviť styk matky podľa uvedenej špecifikácie. Odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Otec opakovane navrhoval výsluch svojej matky a sestry, ktoré sa spoločne s ním podieľajú na starostlivosti o maloleté. Obe svedkyne mali v konaní svojou výpoveďou preukázať denný režim detí, mieru starostlivosti a angažovanosti otca a zlý zdravotný stav detí po príchode k otcovi. Napriek tomu, že tieto skutočnosti sú veľmi podstatné aj pre rozhodnutie vo veci samej, súd tieto výsluchy nevykonal. K skutkovým záverom súdu prvej inštancie odvolateľ podotkol, že otec deti neizoloval od matky, matka nemala záujem ani snahu o ich kontaktovanie. Napriek tomu, že maloleté sú v starostlivosti otca od júla 2017, matka oslovila právneho zástupcu otca až po pojednávaní dňa 04.06.2018, čiže viac ako po roku. Matka s otcom nekomunikuje, neurobila žiadny pokus o dohodnutie termínu stretnutia, obmedzila sa len na podanie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým by mali byť maloleté zverené do starostlivosti matky až do rozhodnutia vo veci samej, tento návrh však súd zamietol. Nejedná sa teda o úmysel otca izolovať deti od matky, ale matkin nezáujem a nulová snaha o pravidelný kontakt. Čo sa týka skutočnosti, že otec s deťmi nebýva v spoločnej domácnosti a o deti sa stará len ich stará matka, táto skutočnosť už nie je pravdivá, otec sa presťahoval do spoločnej domácnosti a o maloleté sa väčšinu času stará on, jeho matka a sestra pomáhajú len počas času, keď je v práci. Keby počas pobytu detí u otca matka riadne prispievala na ich výživu, nebolo by nutné, aby otec odpracoval toľko hodín. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že mama a sestra otca pomáhajú pri starostlivosti o deti výlučne v čase, keď je otec v práci. Všetok voľný čas pritom otec venuje jeho dcéram a cez deň im robí program. Zo žiadneho z vykonaných dôkazov pri tom nevyplýva, že by podmienky, ktoré otec deťom vytvára pri starostlivosti,

boli akokoľvek nevhodné, prípadne, že by sa osoby žijúce s nimi v domácnosti správali konfliktne či inak neprímerane. Naopak prostredie, v ktorom deti u otca vyrastajú, je bezpečné a stabilné. Opakované šetrenia v domácnosti otca vykonané kolíznym opatrovníkom nepochybne preukázali, že prostredie, v ktorom deti vyrastajú u svojho otca, je plne vyhovujúce a že tento sa vie o svoje deti riadne a vzorne postarať. Otec zároveň poukazuje na to, že v čase, keď sú deti v starostlivosti matky a táto je v práci, o deti sa taktiež stará ich stará mama zo strany matky, ktorá je navyše psychiatrickým pacientom a jej spôsobilosť vykonávania riadnej starostlivosti počas neprítomnosti matky je otázná. Pokiaľ súd napriek tomu dospel k záveru, že toto výchovné prostredie je pre deti vhodnejšie, možno sa dôvodne domnievať, že sa pri skúmaní a vyhodnocovaní podmienok u obidvoch rodičov a spôsobe ich starostlivosti o deti neriadil rovnakými zásadami. Konštatovanie starej mamy ako aj jej ošetrojúceho psychiatrického lekára o jej spôsobilosti bezproblémovo vykonávať starostlivosť o deti v neobmedzenom rozsahu spochybňujú samotné výpovede účastníkov konania, z ktorých navyše vyplýva, že ich vzájomné vzťahy nie sú dobré a toto prostredie sprevádzajú neustále konflikty. Sama matka vo svojej výpovedi pred znalkyňou uviedla, že so svojou matkou ťažko vychádza a že táto vyvoláva konflikty, pri ktorých ju musí usmerňovať. Stará mama vo vlastnom písomnom vyhlásení označila svoju dcéru za psychopatku po tom, čo bola z jej strany zamknutá v dome a musela byť vyslobodená policajnou hliadkou. V predmetnom vyhlásení stará mama popisuje, ako mala jej dcéra vykrikovať, že pozabíja psov, mačky, deti a nakoniec aj samú seba. Stará mama navyše trpí depresiami, migrénami a úzkosťou. Je pritom známe, že depresia výrazne znižuje kvalitu života, mení osobnosť, je to vysilujúce ochorenie, ktoré často a výrazne zasahuje do vzťahov s okolím, rodinou, pacient trpiaci takýmto ochorením nevie precítiť emócie, často sa cíti byť nepochopený a výrazne sa izoluje, čo napokon potvrdzuje aj výpoveď matky, podľa ktorej stará mama „je svojská, cíti sa byť chorá, keď niečo nechce robiť, nájde si svoj kľudový režim, ja to neriešim.“

7. Súd s poukazom na závery znaleckého posudku považuje z hľadiska optimálneho vývoja detí ako vhodnejšiu ich výchovu u matky, pričom je evidentné, že matka objektívne nemá dostatok času a podmienky na to, aby mohla túto výchovu riadne vykonávať a navyše jej osobná starostlivosť je neustále nahradzovaná starostlivosťou starej matky, ktorá výchovu o deti nie je schopná vzhľadom na svoj zdravotný stav a konflikty s matkou zvládať. Obidve maloleté dcéry pri tom zhodne a nezávisle od seba uviedli, že túto starú mamu nemajú radi a to okrem iného aj z dôvodu, že voči deťom používa neprímerané fyzické tresty. Z týchto dôvodov je nepochybné, že výchovné prostredie u matky neprospeje zdravému fyzickému a psychickému vývoju detí a pokiaľ sa napriek vyššie uvedeným skutočnostiam súd priklonil na stranu výchovného pôsobenia v prostredí matky, rozhodol v rozpore so záujmami a potrebami detí. Otec vo svojich vyjadreniach opakovane poukazoval na skutočnosť, že počas obdobia, kedy boli deti v starostlivosti matky, došlo k podstatnému zanedbaniu ich zdravotnej starostlivosti, v dôsledku čoho sa ich zdravotný stav výrazne zhoršil. Od okamihu, ako sú deti v starostlivosti otca sa naopak situácia ohľadne ich zdravotného stavu postupne stabilizovala. Jedným z dôvodov, pre ktoré otec navrhoval model striedavej starostlivosti, bol záujem otca odbremeniť matku od určitých rodičovských povinností s cieľom zamedziť takýmto nežiaducim následkom. Údaj o zanedbanej starostlivosti mal pritom podľa vyjadrenia maloletej N. vyplývať aj z vyjadrenia samotnej ošetrojúcej lekárky. Napriek tejto závažnej skutočnosti sa súd otázkou vývoja zdravotného stavu u maloletých detí v poslednom období vôbec nezaoberal. Prípadné zistenie ohľadne nezabezpečenia dostatočnej zdravotnej starostlivosti pritom môže vytvárať dôvodné pochybnosti o spôsobilosti matky plniť si riadne svoje rodičovské povinnosti a je priamo v rozpore so závermi prijatými znalkyňou, že matka je viac orientovaná na potreby detí ako ich otec. To, že by bol pre matku záujem detí rozhodujúcim kritériom nezodpovedá ani tej skutočnosti, že počas obdobia, kedy sú deti v starostlivosti otca, sa táto na ich výžive nepodieľa žiadnou mierou.

8. Na strane obidvoch rodičov je nepochybný záujem vykonávania starostlivosti o maloleté dcéry. Deti sú pritom dlhodobo v starostlivosti otca. Na jeho prítomnosť sú navyknuté. Je pritom pre zdravý psychický a emocionálny vývoj detí dôležité, aby takýto stav a vzťah medzi nimi a otcom bol zachovaný a udržiaval sa, prípadne sa aj hlbšie rozvíjal. Nie je dôvod na to, aby otec plnil funkciu „doplňového rodiča“, najmä po tom, ako bolo preukázané, že sa počas dlhej doby a aj bez súčinnosti matky vie o deti riadne postarať. Záujem otca o starostlivosť o maloleté deti je nepredstieraný a stabilný, pričom z vykonaného dokazovania nebola zistená žiadna relevantná okolnosť, ktorá by otca z úlohy rodiča diskvalifikovala, čo napokon vyplýva aj postojom súdu odvolávajúceho sa na závery znaleckého dokazovania, podľa ktorého styk otca a detí má byť zabezpečený v čo možno najväčšej možnej miere. Otec nepochybne spĺňa tak objektívne ako aj subjektívne predpoklady (finančné, bytové, psychické aj povahové), aby mohol zabezpečovať všetky nevyhnutné potreby detí vrátane vytvárania priestoru na kontakt s matkou. To,

že otec je kompetentným rodičom, bolo v rámci vykonaného znaleckého dokazovania bez najmenších pochybností preukázané. Záver znalkyne o tom, že otec menej zohľadňuje záujem detí nie len že nemá oporu v situáciách, ktoré táto sama popisuje a hodnotí vo svojom znaleckom posudku, ale navyše takéto konštatovanie ani nezodpovedá skutočnosti. Otec pre deti denne pripravuje program, snaží sa ich neustále podporovať v ich schopnostiach, aktívne sa zaujíma o ich záľuby, preferencie, výrazne mu záleží na ich zdravotnom stave, bráni sa proti nevhodným výchovným metódam uplatňovaných zo strany starej matky zo strany matky, prekáža mu nevhodné a často neudržiavané prostredie u matky, vždy sa o deti zaujímal a prispieval matke na ich výživu a to aj v čase, keď boli deti u neho. Samotná doterajšia výchova zo strany otca sa nepochybne odráža aj v reakcii detí, ktoré sú jej objektom. Pokiaľ je výchova vykonávaná vhodným spôsobom, odrazí sa to aj v psychickom a emocionálnom svete dieťaťa, v jeho emočnej spätnej väzbe. Pokiaľ matka a aj dcéry samotné vyjadrili, že majú s otcom dobrý vzťah a že sa neho tešia, znamená to, že výchovné pôsobenie otca maloleté doposiaľ prijímali pozitívne, a niet dôvodu, prečo by tomu nemohlo byť aj naďalej. Odôvodnenie výroku o zverení maloletých do starostlivosti matky je nedostatočné, neúplné, súd sa len obmedzil na citácie znaleckého posudku a svoje závery nejako nevysvetlil, ani neuviedol ako predložené dôkazy zhodnotil a aké myšlienkové postupy ho viedli k jeho záveru.

9. Súd pri rozhodovaní o výške výživného nezobral do úvahy skutočnosť, že táto suma mala pokryť aj náklady na bývanie spojené s pobytom detí a otca v domácnosti starej matky, ale i náklady na stravu otca, ktorý sa počas vykonávania starostlivosti o deti, teda v čase pracovného voľna býval, stravoval sa a trávil čas u svojej matky. Súd vôbec nezobral do úvahy výdavky maloletých, ktoré sú bežné, nenavštevujú materskú školu a preto je výživné príliš vysoké a neprimerané a je predpoklad, že matka vzhľadom k finančným problémom, do ktorých sa dostala, takto určené výživné nepoužije na prospech maloletých. Okrem toho aj v prípade predpokladaného príjmu v sume 1.000 eur otca, by takto určené výživné predstavovalo až 40% z jeho príjmu, čo je v rozpore s konštantnou judikatúrou súdov. Otcove výdavky na úver by tiež súd mal zohľadniť, aj keď vyživovacie povinnosti majú prednosť, ale to neznamená, že takto určeným výživným súd vystaví otca riziku vyhlásenia osobného bankrotu. K úprave styku má odvolateľ výhradu len to tej miery, že otec navrhuje zveriť maloleté do jeho osobnej starostlivosti, ak by rozsudok bol odvolacím súdom potvrdený, takýto styk by akceptoval.

10. V doplnení svojho odvolania otec poukázal na to, že napadnutý rozsudok je založený hlavne na znaleckom posudku PhDr. Kataríny Haidovej, ktorý však nie je komplexný a vychádza zo zastaralých názorov. Ide hlavne o jej názor na striedavú osobnú starostlivosť, o ktorej nie je podľa nej vhodné ani uvažovať, nakoľko vzťah rodičov je tenzný až konfliktný a deti zaťažuje. Okrem toho znalecký posudok nie je vnútorne komplexný a opomína štyri dôležité fakty, s ktorými sa znalec v znaleckom posudku nevysporadúva. Prvým faktom je opomenutie zistenia dôležitej skutočnosti, a to dôvodu odmietnutia striedavej osobnej starostlivosti rodičmi. Či striedavú starostlivosť niektorí z rodičov odmieta, pokiaľ áno, aký má na to dôvod. Druhým faktom je zlý psychický stav starej matky zo strany matky, s ktorou budú deti tráviť pomerne veľa času, keďže matka pracuje ako zdravotná sestra a chodí na zmeny. Tretím faktom je skutočnosť, že maloleté deti sú k svojej matke aj po dlhom odlúčení spontánne a je medzi nimi silná citová väzba. Štvrtým faktom je navrhovaná úprava styku. Znalkyňa striedavú osobnú starostlivosť apriori kvôli narušenému vzťahu rodičov odmieta, pričom súčasný prístup súdov preferuje striedavú osobnú starostlivosť, poukazujúc na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky, ktorý dal za pravdu otcovi maloletých detí a vyslovil porušenie jeho základného práva. Rovnaký pohľad na striedavú starostlivosť má aj naša právna prax, napr. rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26.01.2016, sp. zn. 11CoP 290/2015, ktorý vyslovil názor, že pre rozhodovanie v konaní starostlivosti o maloletých je podstatný motív, ktorý vedie jedného z rodičov osvojovať si právo rozhodovať o spoločnom dieťati prevažne sám, prípadne svojim rozhodnutím vydeľovať druhému rodičovi s rovnoprávnym postavením čas a priestor na stretávanie sa s dieťaťom. Rovnaký názor má aj Krajský súd v Trnave, ktorý vo svojom uznesení z 23.01.2012, sp. zn. 23CoP 96/2011 uviedol, že prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní je vždy záujem dieťaťa, nemôže stačiť svojvoľné, účelové, nelogické odmietanie striedavej starostlivosti preferenčným rodičom, pretože takéto správanie je zneužitím práva dieťaťa vychovávať, ktorého obsahom je aj právo osobnej starostlivosti o dieťa. Z rozsudku Krajského súdu Trnava zo 17.02.2016, sp. zn. 10CoP 34/2015 vyplýva, že zverenie dieťaťa do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov nesmie byť výrazom ústupku vzájomnej rivalite rodičov, ktorá sleduje boj o dieťa. Na spôsob výchovy striedavou osobnou starostlivosťou súd nesmie rezignovať, ak jeden z rodičov s týmto spôsobom výchovy nesúhlasí, a preto je daný dôvod zaoberať sa dôvodmi, na ktorých je nesúhlas druhého rodiča so striedavou osobnou starostlivosťou vybudovaný. Tak, ako to vyplýva aj z vyššie uvedenej rozhodovacej

praxe súdov vyššieho stupňa, samotná zlá komunikácia rodičov nemôže byť dôvodom na zamietnutie striedavej osobnej starostlivosti o maloletých. Je potrebné skúmať, z akého dôvodu rodič striedavú osobnú starostlivosť odmieta. V danom prípade znalkyňa konštatuje, že obaja rodičia majú vytvorené osobnostné podmienky na výchovu maloletých dcér. Apriori odmietnutie striedavej osobnej starostlivosti pritom vychádza len z jej osobného presvedčenia a neskúma, z akého dôvodu jeden, alebo druhý rodič striedavú osobnú starostlivosť odmieta, čo bolo potrebné zistiť ako základný dôvod.

11. Ďalším, druhým veľmi dôležitým faktorom je zlý psychický stav starej matky zo strany matky, s ktorou budú deti tráviť pomerne veľa času, keďže matka pracuje ako zdravotná sestra a chodí na zmeny. Napriek tomu, že v rámci dokazovania bolo dostatočným spôsobom vyargumentované, že matka maloletých zo svojho pracovného pomeru trávi pomerne veľa času mimo domova a deti budú musieť byť so starou matkou, znalkyňa ani súd sa hlbšie nezaoberali skutočnosťou, že ide o psychiatrického pacienta, ktorý nezvláda starostlivosť o maloleté deti. Zo šetrenia jasne vyplýva, že maloleté deti bila, dávala im nevhodnú stravu, nezabezpečovala vhodným spôsobom ich starostlivosť, pričom nie malý konflikt je aj medzi samotnou matkou maloletých a jej matkou. Ako to z listinných dôkazov vyplýva, sama dcéra zamkla matku do pivnice a vyslobodila ju až polícia. Takéto konanie matky ani starej matky nemôže byť v prospech maloletých. Netreba opomenúť ani skutočnosť, že maloleté starú matku odmietajú. Súd pritom žiadnym spôsobom nebral v úvahu vhodné výchovné prostredie u otca, ktorý dlhodobo zabezpečuje starostlivosť o maloleté dcéry, trávi s nimi všetok čas okrem času, kedy je v zamestnaní. To, že musí viac pracovať ovplyvňuje aj samotná matka, keďže napriek tomu, že pracuje, na maloleté dcéry finančne dlhodobo neprispieva. Po rozhodnutí okresného súdu mu zavolala, že kedy jej dá deti, lebo ona potrebuje peniaze. Matka nemá záujem o maloleté, čomu svedčí aj to, že do dnešného dňa sú v otcovej starostlivosti, ale finančná výhoda, ktorú by jej zabezpečil výživným 400 eur. Samotná skutočnosť, že otcova matka nemá vytvorený kladný vzťah k matke maloletých nemôže byť dôvodom na zmenu výchovného prostredia, ktorú v súčasnosti zabezpečuje. Je veľmi ťažko mať vytvorený kladný vzťah k osobe, ktorá sa nestará o svoje deti ani sa o ne nezaujíma. Ani na ich narodeniny, ani na Vianoce. Túto skutočnosť znalkyňa ani súd rovnako neprešetrili, nezistili, ako je to možné, že matka dlhodobo nejaví záujem o maloleté dcéry a okrem podania na súd neprodukuje žiadne aktivity, aby mohla tráviť čas so svojimi dcérami. Veľmi dôležitým faktorom, ktorý opomenula znalkyňa vziať v úvahu je skutočnosť, že maloleté deti sú k svojej matke aj po dlhom odlúčení spontánne a je medzi nimi silná citová väzba. To, že majú maloleté zachovaný dobrý vzťah s matkou, je výsledkom otcovho výchovného pôsobenia na dcéry, keďže nijakým spôsobom nemanipuluje svoje dcéry proti matke a snaží sa o zachovanie kladných citových väzieb medzi nimi a to napriek konaniu matky. Rozhodnutie okresného súdu je v rozpore so základnými zásadami rodinného práva, ktoré vo svojom rozhodnutí sumarizuje aj Krajský súd v Nitre zo 16.09.2015, sp. zn. 8CoP 42/2015, ktorý uvádza, že súd musí dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa a jeho citové väzby k tomu - ktorému rodičovi. Súd musí zohľadniť aj bytové pomery, zamestnanie, pracovný čas, ale najmä zdravotný stav, charakterové a morálne vlastnosti rodiča, ktorému zveruje dieťa do osobnej starostlivosti, aby bola zabezpečená jeho riadna výchova. Posledným faktorom je navrhovaná úprava styku. Pokiaľ znalkyňa navrhla zabezpečiť čo najširší styk s otcom, tak je otázne, či je najširším stykom stretávanie sa v dvojtýždenných intervaloch s jedným dňom navyše! Uvedené nie je najširší styk, ale zúženie styku na minimum s prihliadnutím na to, že maloleté sú dlhodobo v otcovej starostlivosti a matka o ne nejaví žiaden záujem.

12. Matka odvolanie nepodala, k odvolaniu otca zaslala písomné vyjadrenie, plne sa stotožňuje s výrokom napadnutého rozsudku, tento považuje za vecne správny a navrhuje ho potvrdiť. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správnym a zákonným spôsobom vyhodnotil, dostatočne zistil skutkový stav veci a vec správne, právne posúdil, pričom svoje rozhodnutie aj náležitým a zákonným spôsobom odôvodnil v odôvodnení napadnutého rozsudku. Matka sa naďalej pridrižiava doterajších ústnych aj písomných vyjadrení a trvá na tom, že otec izoluje matku od detí, dokonca aj po vynesení rozsudku. Dňa 21.06.2018 nielenže nevydal matke deti, ale aj styk umožnil len jedenkrát, aj to za prítomnosti otca a jeho matky a od 29.07.2018 žiadny styk matky s deťmi neumožnil s tým, že stretávanie maloletých detí s matkou nie je vhodné, nakoľko sa im od poslednej návštevy zhoršil zdravotný stav, majú kľud na lôžku a užívajú antibiotiká a akonáhle sa im zlepšil zdravotný stav, navrhne stretnutie, ktoré doposiaľ neumožnil tvrdiac dňa 13.09.2018, že sa deti musia udržať bez liekov a bez chorôb kvôli odberom, aby neboli ovplyvnené výsledky. Tvrdenie o zlom zdravotnom stave maloletých detí považuje matka za účelové, vykonštruované a nesúladne s dôkazmi. Do doby, keď ich otec v júli 2017 nevrátil matke, riadne navštevovali materskú škôlku, ktorú od tejto doby nenavštevujú. Pokiaľ boli maloleté deti v starostlivosti matky, táto nikdy nebránila otcovi v kontakte s deťmi, nikdy deti od

otca neizolovala, ale umožňovala mu styk podľa jeho požiadaviek. Matka je spôsobilá plniť si riadne svoje rodičovské povinnosti, ktoré si riadne plnila aj pred júlom 2017 a ku ktorému plneniu dovtedy otec maloletých detí nemal žiadne pripomienky. Matka je zdravotníckou pracovníčkou a je nepochopiteľné, prečo je otec maloletých detí presvedčený, že o maloleté deti a o zlepšenie ich zdravotného stavu sa lepšie postará jeho matka a sestra (bez zdravotníckeho vzdelania). Skutočnosť, že výchova u matky je vhodnejšia z hľadiska optimálneho vývoja detí, vyplýva aj zo znaleckého posudku znalkyne PhDr. Kataríny Haidovej, pričom otec sa k záverom znaleckého posudku v súdom stanovenej lehote nevyjadril. Matka poukazuje na to, že od júla 2017 sú maloleté deti v starostlivosti matky otca a nie otca, tak ako to vyplýva zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava. Pokiaľ ide o výšku súdom stanoveného výživného, táto bola stanovená v súlade so zákonom, je adekvátne aj vzhľadom na to, že takouto sumou otec mal. detí prispieval mesačne na ich výživu svojej matke, ktorá so sestrou otca zabezpečovala starostlivosť o mal. deti.

13. K ďalším námietkam otca matka uviedla, že znalec sa v znaleckom posudku vysporiadal so všetkými faktami, ktoré namieta otec maloletých detí. Pri rozhodovaní o striedavej starostlivosti treba zväžiť aj to, že rodičia nebývajú v rovnakej obci, meste, v danom prípade otec býva v K. a matka vo Z. X., kde majú maloleté deti aj trvalé bydliská. Zlý psychický stav starej matky zo strany matky bol opätovne prehodnocovaný a opätovne sa k tomuto stavu vyjadrovali ošetrojúci lekári, pričom maloleté deti sa nezverujú do starostlivosti starej matky zo strany matky, ale do starostlivosti matky maloletých detí, ktorá na rozdiel od otca maloletých detí býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou, s maloletými deťmi, aj so svojím maloletým synom. Pokiaľ ide o výchovné prostredie u otca maloletých detí, toto doposiaľ nebolo možné posúdiť, lebo maloleté deti boli v domácnosti so starou matkou zo strany otca, jej druhom, jeho plnoletou sestrou, jeho plnoletým bratom, pričom on býval v podnájme na inej adrese. Pokiaľ ide o tvrdenie, že matka sa o maloleté deti nezaujíma, toto tvrdenie nie je pravdivé, matka nemá možnosť na stretnutie so svojimi maloletými deťmi, lebo potom, čo ich otec odviezol do K., celý školský rok 2017/2018 nenavštevovali škôlku, do bytového domu, kde býva stará matka zo strany otca, sa nevie dostať, na zvonenie jej nikto neotvára a pokiaľ jej aj otec maloletých detí umožnil styk s deťmi, bolo to pod dohľadom jeho matky a sestry. SMS správou na dotaz matky, kedy môže prísť za dievčatami, otec odpovedal dňa 29.07.2018, že návšteva nie je vhodná, nakoľko od poslednej návštevy sa im zhoršil zdravotný stav, majú kľud na lôžku a antibiotiká a akonáhle sa polepší, navrhne stretnutie, ktoré nikdy nenavrhol na opätovnú žiadosť tvrdiac, že sa musia udržať bez liekov kvôli odberom, aby neboli ovplyvnené výsledky s tým, že navrhne možné stretnutie s deťmi. Súd svojím rozhodnutím zohľadnil aj bytové pomery, zamestnanie, pracovný čas, ale najmä zdravotný stav, charakterové a morálne vlastnosti rodiča, ktorému zveril deti do osobnej starostlivosti, aby bola zabezpečená ich riadna výchova. Pokiaľ ide o úpravu styku, matka súhlasila s čo najširším stykom, aj so stykom, ktorý by nebol upravovaný, ale ponechaný na dohodu rodičov, pričom matka problémy otcovi ohľadne styku s mal. deťmi nikdy nerobila.

14. Kolízny opatrovník odvolanie nepodal, navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdiť. Naďalej sa pridrižiava vyjadrenia prezentovaného na pojednávaní dňa 21.06.2018, s prihliadnutím na znalecký posudok PhDr. Kataríny Haidovej, jej zistení a odporúčaní, ktorá v závere posudku uvádza, že obe maloleté deti majú silnú citovú väzbu k obojmu rodičom, v čase pobytu u otca ťažko prežívajú absenciu matky, cítia tlak, že musia svoje spontánne prejavy lásky k matke kontrolovať, otec menej zohľadňuje záujmy detí, nenahliada na fakt, že izolovanie matky od detí im neprospieva a deti sú frustrované a odporúča aby otec upustil od svojich predstáv o starostlivosti o deti a uvedomil si potrebu maloletých detí po citovej saturácii zo strany matky, ktorú jasne deklarujú, navrhoval kolízny opatrovník zveriť maloleté deti do starostlivosti matky, ktorá je viac orientovaná na potreby svojich detí a v čase, keď sa maloleté deti nachádzali v jej starostlivosti nebránila otcovi v kontakte s deťmi a deti od otca neizolovala. Rovnako sa prikláňa aj k odporúčaniam znalca a navrhli styk otca s maloletými deťmi upraviť v čo najširšom režime. Na margo otcov verbalizovanej obavy, týkajúcej sa neumožňovania styku s deťmi zo strany navrhli upraviť styk otca s maloletými deťmi striktné, z dôvodu vykonateľného rozhodnutia a tým i zabezpečenia stretávania sa otca s deťmi na strane jednej a na strane druhej i zabezpečenia právnej istoty matke maloletých, že jej budú deti po ukončení styku vrátené v stanovenú dobu v mieste jej bydliska. Čo sa týka výšky súdom stanoveného výživného, takáto suma je adekvátne vzhľadom na vek a potreby maloletých detí ako i možnosti a schopnosti otca maloletých detí, nakoľko takouto sumou otec maloletých detí prispieval mesačne na ich výživu svojej matke, ktorá so sestrou otca zabezpečovala starostlivosť o maloleté deti, rozhodujúcu úlohu vo výchove maloletých detí majú rodičia s tým, že osobná starostlivosť rodiča predchádza starostlivosti iného príbuzného, ktorá má len

subsidiárny charakter pre prípad, že výchovu maloletých detí nie je možné zabezpečiť žiadnym rodičom náležitým spôsobom.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP, § 68 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca dieťaťa nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

16. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zverenie maloletých detí, určenie výživného i úpravu styku, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, keď uplatnený nárok správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto vyhovieť požiadavke odvolateľa.

17. Predmetom odvolacieho prieskumu je posúdenie otázky zverenia maloletých detí, otázky výšky výživného i otázky úpravy styku, keď otec maloletých detí vo svojom odvolaní namieta zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, určenie výživného vo výške 200 eur mesačne na každé dieťa, ako aj úpravu styku.

18. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

19. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že obaja rodičia sú spôsobilí vychovávať maloleté deti, aktuálne má však podľa záverov znaleckého dokazovania matky lepšie predpoklady a podmienky a predpoklady na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté deti, podľa znalkyne striedavá osobná starostlivosť aktuálne nie je v záujme detí. Odvolateľ namieta závery znaleckého posudku, ako aj skutočnosť, že súd nevykonal ďalšie ním navrhnuté dôkazy.

20. Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

21. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

22. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) ukladá účastníkom povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 25 CMP), pričom v mimosporovom konaní je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 CMP). O tom, ktoré z označených dôkazov budú vykonané, rozhoduje vždy súd (§ 185 ods. 1 CSP). To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým prípustnosť dovolania (viď napr. rozhodnutie NS SR uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 37/1993 a pod R 125/1999). Odňatie možnosti konať pred súdom s

následkom prípustnosti dovolania nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykonal (uznesenie NS SR z 18.04.2012, sp. zn. 6Cdo 51/2012). Súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom, pretože je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy účastníka konania (uznesenie NS SR zo 14.09.2011, sp. zn. 6Cdo 153/2011, ale aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 350/08 z 30.09.2010).

23. V prejednávanej veci súd prvej inštancie v bode 43 odôvodnenia rozsudku uviedol, že nevykonal dôkaz navrhnutý otcom, výsluchom jeho matky a sestry, pretože ho považoval za nadbytočný, keďže názor maloletých detí bol zisťovaný viacnásobným šetrením zo strany kolízneho opatrovníka a znalkyňou pri vypracovaní znaleckého posudku. Otec v odvolaní poukazuje na to, že matku a sestru navrhol vypočuť k otázke ich starostlivosti o maloleté deti, mali výpoveďou preukázať denný režim detí, mieru starostlivosti a angažovanosti otca v starostlivosti o deti a zlý zdravotný stav detí po príchode k otcovi. Aj podľa názoru odvolacieho súdu výsluch matky a sestry otca maloletých detí nebol v tomto prípade potrebný a to z dôvodu, že ich starostlivosť o deti v neprítomnosti otca nikto nespochybňoval a miera angažovanosti otca v starostlivosti o maloleté deti a ich zdravotný stav vyplývali z iných dôkazov a dôkaz výsluchom matky a sestry otca tieto dôkazy nemohol vyvrátiť, prípadne zmeniť. Zdravotný stav detí bol preukazovaný lekáorskými správami, ktoré nebolo možné spochybňovať výpoveďami svedkov a posúdiť starostlivosť otca o dcéry bolo možné z jeho výpovede, z viacerých správ zo šetrenia kolíznym opatrovníkom a zo znaleckého posudku. Zo šetrenia kolíznym opatrovníkom vyplynulo, že obidve ženy (matka a sestra otca) sa o deti v neprítomnosti otca riadne starali a zabezpečovali ich potreby a aj maloleté deti sa vyjadrili, že sú v domácnosti otca spokojné a nič im nechýba. Je potrebné si však ale uvedomiť, že deti vo veku šesť rokov preberajú názory dospelých, v prostredí ktorých deti vyrastajú a sú nimi výrazne ovplyvňované. Z obsahu spisu je zrejmé, že približne do júla 2017 sa rodičia o maloleté deti starali striedavej starostlivosti tak, že deti boli tri týždne u matky a týždeň u otca, ale následne otec odmietol deti odovzdať matke a od júla 2017 sa deti nachádzajú v starostlivosti otca, pričom väčšinu času trávajú so svojou starou matkou a sestrou zo strany otca a matka sa s nimi stretávala len sporadicky. Napokon návrh matky na vydanie neodkladného opatrenia na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti (potom, ako otec detí matke neodovzdal) bol uznesením súdu prvej inštancie zamietnutý uznesením zo dňa 18.09.2017 č.k. 12P/209/2015-169 po vykonaní šetrenia kolíznym opatrovníkom v domácnosti otca a po podaní správy zo šetrenia (č.l. 168), z ktorej vyplýva, že samotné deti sa vyjadrili tak, že u babičky a otca je im dobre, krstná mama Q. (otcova sestra) ich berie na výlety a chcú u otca ostať.

24. Rozhodnutie o zverení dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov zohľadňuje množstvo faktorov jednak na strane rodičov, jednak na strane dieťaťa. Vo veciach starostlivosti o maloleté deti sú súdy povinné prihliadať predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. Zásadne na rozhodnutie o zverení majú vplyv viaceré okolnosti, predovšetkým ale ide o osobnosť rodiča, vzťah rodiča k dieťaťu, vzťah dieťaťa ku každému rodičovi, rešpekt k právu dieťaťa stykať sa s druhým rodičom, charakter, morálka a štruktúra mravných noriem rodičov, ako aj všetky ostatné dôležité okolnosti ovplyvňujúce základné právo dieťaťa na to, aby vyrastalo v harmonickom prostredí. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - otca i matky. Zároveň je však potrebné uviesť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že medzi rodičmi dieťaťa dochádza k dlhodobým nezhodám, prípadne obaja, alebo jeden z nich sa správa neprimerane a ich spolužitie nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí do osobnej starostlivosti len jedného z nich a upravujú sa rodičovské práva a povinnosti.

25. Súd prvej inštancie na základe podrobne vykonaného dokazovania, ktorého súčasťou bolo aj znalecké dokazovanie, dospel k vecne správnejmu záveru, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd, že v prejednávanej veci sú za súčasného (aktuálneho) stavu splnené zákonné podmienky pre zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky.

26. Odvolací súd považuje zhodne so súdom prvej inštancie za rozhodujúce kritériá zistenia vyplývajúce zo znaleckého posudku PhDr. Kataríny Haidovej, podľa ktorého maloleté deti síce majú silnú citovú väzbu k obojmu rodičom a za bežných podmienok nepreferujú žiadneho z rodičov, v čase pobytu u otca však prežívajú absenciu matky, navyše si uvedomujú málo akceptujúci, tenzný vzťah starej matky z

otcovej strany k ich matke, cítia sa tým byť obmedzované, cítia tlak, že musia svoje spontánne prejavy lásky k matke kontrolovať. Otec sa síce snaží argumentovať tým, že maloleté deti nijako neovplyvňuje proti matke, čo podľa neho dokazuje aj to, že deti mali napriek dlhšiemu odlúčeniu zachovaný vrúcny vzťah k matke. Podľa názoru odvolacieho súdu je však ale nespochybniteľné, že dlhšie trvajúce a opakované obmedzovanie matky v styku s maloletými deťmi je v príkrom rozpore s najlepším záujmom maloletých detí. Naplno sa to prejavilo pri návšteve detí u znalkyne dňa 03.10.2017, deti boli v tom čase dlhšiu dobu len v starostlivosti otca bez kontaktu s matkou (na vyšetrenie prišli s otcom, jeho matkou a nevlastnou sestrou), u znalkyne sa teda po dlhšom čase stretli s matkou, deti spočiatku pristupovali k matke rezervovane a prezentovali k nej negatívne postoje („v X. sa im nepáči, lebo im matka nedáva dobroty“, „bije ich, musia u nej kľačať“, „doktorka povedala, že ich matka zanedbala“). Matka sa k nim správala láskavo, trpezlivo, objímala ich, deti sa k nej túlili. Maloletá L. sama, len v prítomnosti znalkyne uviedla, že: „chcem volať maminke, chcem jej povedať, že ju ľúbim, len to nemôžem povedať babke, lebo by nás poslala do X.. Som smutná, že tu nemám maminku...“ Pri odchode z ambulancie znalkyne maloletá N. úpenlivo plakala, chcela odísť s matkou, rovnako i maloletá L. sa liepala na matku. Zasiahla stará matka z otcovej strany, že deti nemôžu ísť s matkou, lebo musia inhalovať. Matka deti objímala, ale so starou matkou nekomunikovala, nekonfrontovala sa s ňou.

27. Zo znaleckého posudku ďalej vyplýva, že obaja rodičia majú svoje rodičovské kompetencie, na strane otca je však potrebné zohľadniť to, že sa riadi svojimi predstavami a zásadami, je menej emotívny, menej zohľadňuje záujmy detí, nenahliada dostatočne kriticky na fakt, že izolovanie detí od matky im neprospieva a deti sú frustrované. Matka je viac orientovaná na potreby detí, medzi ňou a maloletými deťmi je silná citová väzba. Aj podľa odvolacieho súdu je dôvodné prikloniť sa k názoru znalkyne, ktorá uviedla, že z hľadiska vývoja osobnosti maloletých detí by bola vhodnejšia výchova u matky a tiež, že nie je možné uvažovať o striedavej starostlivosti rodičov, nakoľko vzťah rodičov je tenzný, konfliktný a deti zaťažuje. Okrem toho súd prvej inštancie v súlade s názorom kolízneho opatrovníka správne vychádzal aj zo skutočnosti, že počas doby, kedy boli maloleté deti u svojho otca, sa o nich starala stará matka zo strany otca a jeho sestra, otec s nimi nebýval ani v spoločnom byte, s deťmi bol len príležitostne počas doby, keď nepracoval. Hoci otec v odvolaní tvrdí, že situácia sa zmenila a aktuálne býva u svojej matky aj s deťmi, toto svoje tvrdenie otec ničím nepreukázal.

28. Zároveň ani odvolací súd nepovažoval za preukázané, že zo strany matky bola akokoľvek zanedbávaná osobná starostlivosť o maloleté deti v čase, keď boli u nej, ani že sa v tom čase deťom zhoršil zdravotný stav. Hoci matka pracuje ako zdravotná sestra v 12-hodinových zmenách, počas jej neprítomnosti v starostlivosti o maloleté vypomáha jej matka, ako aj starší syn. Napriek skutočnosti, že stará matka je psychiatrickou pacientkou, podľa vyjadrenia jej psychiatra môže poskytovať starostlivosť o deti v neohraničenej dĺžke. Otcovi sa teda nepodarilo preukázať, že by matka nemala vytvorené vhodné podmienky na starostlivosť o maloleté deti a že by z dôvodu lepších podmienok bolo potrebné maloleté deti zveriť do jeho osobnej starostlivosti. Pokiaľ otec argumentoval, že matka sa o maloleté deti nezaujíma, odvolací súd sa s touto námietkou nestotožňuje a považuje za dôvodnú argumentáciu matky, ktorá poukázala na to, že nemá možnosť na stretnutie so svojimi maloletými deťmi, lebo potom, čo ich otec odviezol do K., celý školský rok 2017/2018 nenavštevovali škôlku, do bytového domu, kde býva stará matka zo strany otca, sa nevie dostať, na zvonenie jej nikto neotvára a pokiaľ jej aj otec maloletých detí umožnil styk s deťmi, bolo to pod dohľadom jeho matky a sestry. Dôležité je tiež to, že otec tvrdenia matky, že sa k deťom nevie dostať, nepoprel a preto nebolo možné dospieť k záveru, že matka neprejavuje záujem o deti, ale bolo možné konštatovať s vysokou pravdepodobnosťou, že otec a jeho matka bránili matke maloletých detí sa s deťmi stretávať.

29. Názor, že by súd napadnutým rozhodnutím obmedzil otcovi výkon rodičovských práv, nemožno považovať za opodstatnený. Zverenie maloletého dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov nemožno považovať za porušenie práva maloletého dieťaťa na starostlivosť rodičov. Nepredstavuje totiž vylúčenie práva maloletého na starostlivosť oboch rodičov, rovnako ako nevyklučuje právo rodiča, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené, na jeho výchovu a starostlivosť, aj keď za použitia iných foriem.

30. Pokiaľ ide o úvahu súdu nad otázkou prípadnej striedavej starostlivosti, z § 24 ods. 2 ZoR vyplýva, že predpokladom na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, sú: a) jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, b) lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti,

ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, c) spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, d) záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda, že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba), e) súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Súd musí pri rozhodovaní pri výkone rodičovských práv a povinností, teda nielen pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej striedavej starostlivosti rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd musí dbať na to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Ak súd rozhoduje v záujme maloletého dieťaťa, musí na záujem maloletého dieťaťa prihliadnuť, pričom nie sú rozhodujúce pocity a predstavy rodičov. Maloleté dieťa nemôže byť zaťahované do priebehu konania a nemožno ho postaviť do pozície, že ono rozhodne spor medzi rodičmi, pretože uvedená situácia by ho len neprimerane psychicky zaťažovala.

31. Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, potom musí dôjsť aj k logickému záveru, že predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa (napr. šport, tanec, hudba, cudzie jazyky a pod.). Dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takých situáciách ďalej traumatizované. Schopnosť dohody rodičov súd musí zisťovať v rámci dokazovania v konaní o výkone rodičovských práv a povinností. Zastáva sa názor, že pokiaľ sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nevedia dohodnúť, sú tu dôvodné pochybnosti o tom, či by výchovné prostredie založené autoritatívnym rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti bolo stabilné a v záujme maloletého dieťaťa, a či by rodičia boli schopní sa následne dohodnúť na ďalších zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o dieťa. Striedavá starostlivosť má zabezpečovať dieťaťu primeraný kontakt s obidvoma rodičmi, redukovať traumatizáciu detí po rozchode rodičov, prispievať k citovej vyrovnanosti a zdravému psychickému vývoju detí. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov a ak to nie je možné, potom toho z rodičov, ktorý má k tomu lepšie predpoklady.

32. Z vykonaného dokazovania v predmetnej veci bolo preukázané, že obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať a taktiež, že obidvaja majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem. Súd prvej inštancie sa správne zaoberal aj ďalšími dvoma podmienkami nevyhnutnými pre zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti (či takáto výchova dieťaťa je v záujme dieťaťa a či takto budú lepšie zaistené jeho potreby) a týmito skutočnosťami sa zaoberal dostatočne dôsledne a precízne. Súd prvej inštancie vo veci vykonal potrebné dokazovanie, z ktorého aj vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie aj riadne zdôvodnil. V odvolaní neboli uvedené žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok potrebu zmeny napadnutého rozhodnutia. V súvislosti so zistením najlepšieho záujmu maloletých súd prvej inštancie vykonal aj znalecké dokazovanie, ktoré bolo zamerané aj na vhodnosť striedavej starostlivosti. Znalkyňa dospela k záveru, že v danom prípade nie je vhodné uvažovať o striedavej osobnej starostlivosti, vzhľadom na konfliktný vzťah rodičov, pričom každý z nich má inú predstavu o starostlivosti o deti. Z obsahu vykonaného dokazovania bolo preukázané, že vzájomná komunikácia medzi rodičmi zlyháva. Rodičia, aj keď spolu nežijú, sú povinní spolu komunikovať v záujme maloletého dieťaťa korektne tak, aby dopad rozpadu rodinného prostredia na dieťa bol minimálny. Zohľadniac všetky vyššie uvedené relevantné kritériá dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade aktuálne nie sú splnené podmienky pre zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, čo však nevylučuje, že v budúcnosti, keď budú maloleté deti staršie a keď sa prípadne zlepší komunikácia medzi rodičmi, bude možné uvažovať nad striedavou starostlivosťou.

33. Je možné súhlasiť s názorom otca, že počas konania neboli zistené žiadne také okolnosti, ktoré by ho diskvalifikovali z úlohy rodiča. Vykonaným dokazovaním však bolo preukázané a vyplynulo to hlavne zo znaleckého posudku, že matka je pre jej povahové vlastnosti, celkovú charakteristiku jej osobnosti (správanie, skúsenosti, spôsob života, názory) vhodnejšou osobou pre zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti. Počas konania tiež nebolo preukázané niekoľkokrát opakované tvrdenie a zdôrazňovanie faktu zo strany otca, že by matka maloletých detí mala zanedbávať zdravotnú

starostlivosť o deti a tiež skutočnosť, že by stará matka maloletých detí (zo strany matky) sa pre jej zdravotný stav (psychiatrické ochorenie) nebola schopná v čase neprítomnosti matky o deti postarať. Súdom ustanovená znalkyňa si trezplivo vypočula všetky vyjadrené výhrady otca voči starostlivosti matky o deti a tiež jeho výhrady voči starej matke maloletých detí (zo strany matky) a znalkyňa napriek argumentácii otca s riadnym zdôvodnením navrhla deti zveriť matke. Ani odvolací súd nemá žiadne pochybnosti o logickom závere znalkyne po komplexnom vyšetrení všetkých účastníkov sporu a zohľadnení všetkých listinných dôkazov, z ktorých znalkyňa pri vypracovávaní znaleckého posudku vychádzala.

34. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

35. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

36. Z vyššie citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného dieťaťa, jednak na strane povinného v tomto prípade otca. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby dieťaťa pritom nezahŕňajú iba najzákladnejšie potreby, za ktoré sa považuje stravovanie, bývanie, obliekanie sa, ale aj širšie potreby, zdravotné, kultúrne, súvisiace s dochádzkou do školy, prípravou na budúce povolanie, s trávením voľného času, a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné nepravidelné výdavky, napríklad rôzne školské výlety, prípadne dovolenky a podobne a súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného rodiča sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti, majetkové pomery, počet vyživovaných osôb. Na strane povinného rodiča sa prihliada najmä na jeho schopnosti, faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, t. j. na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinného rodiča podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že rodič sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

37. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške výživného správne vychádzal jednak z veku a odôvodnených potrieb maloletých detí, a jednak z možností, schopností a majetkových pomerov oboch rodičov a výživné zo strany otca na každé maloleté dieťa v súlade s návrhom matky správne určil sumou 200 eur mesačne, t. j. spolu 400 eur, nakoľko takúto sumu považoval aj odvolací súd za adekvátnu. Bolo pritom potrebné zohľadniť otcov mesačný príjem, ktorý podľa jeho vlastného vyjadrenia sa pohybuje vo výške 800 až 1.000 eur, pričom sám otec uviedol, že je tichým spoločníkom cateringovej spoločnosti, zároveň je zamestnaný ako pracovník SBS, privyrába si tiež brigádnicke, preto je možné dôvodne predpokladať, že jeho príjem je vyšší ako len ten ním deklarovaný a otec tak má objektívne možnosti dosiahnuť taký príjem, ktorý mu umožní platiť určené výživné bez toho, že by to bolo na úkor jeho ďalších nevyhnutných potrieb. Zároveň bolo potrebné zohľadniť, že práve takouto sumou prispieval na maloleté deti svojej matke, ktorá spolu so sestrou otca maloletých detí participovala na zabezpečovaní starostlivosti o maloleté deti v čase neprítomnosti otca. Súd prvej inštancie tiež správne skonštatoval, že vyživovacia povinnosť je prvoradou povinnosťou každého rodiča, pri určovaní výšky výživného sa pritom nevychádza len z možností a schopností povinného rodiča, ale i z oprávnených potrieb maloletých detí, ktoré v danom prípade nenavštevujú materskú školu, sú zdravé, pričom ich výdavky sú bežné a

veku primerané. Vyživovacia povinnosť na maloleté deti pritom prináleží obom rodičom, t.j. nielen tomu rodičovi, ktorý deti nemá vo svojej osobnej starostlivosti, v tomto prípade je to otec. Výživné pre dieťa nemá slúžiť len na uspokojovanie všetkých jeho najzákladnejších hmotných potrieb (jedlo, bývanie, ošatenie, obuv) ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, prípravu na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.). Za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor.

38. Po zvážení všetkých vyššie uvedených skutočností aj odvolací súd dospel k záveru, že výživné vo výške 200 eur na každé maloleté dieťa bude postačovať na vykrytie všetkých adekvátnych potrieb maloletých detí. Výška takto určeného výživného je súladná s hľadiskami, ktoré sú uvedené v § 75 ods. 1 veta prvá ZoR.

39. Súd prvej inštancie správne rozhodol aj o úprave styku otca s maloletými deťmi, vychádzajúc z tvrdení matky i otca, ako aj z odporúčaní znalkyne a kolízneho opatrovníka. Otec v odvolaní najprv konštatoval, že rozsah styku považuje za akceptovateľný, až neskôr v doplnení odvolania poukázal na to, že súdom upravený styk nie je postačujúci, pričom však nenavrhol žiadne konkrétne ďalšie rozšírenie styku. Matka nikdy otca neobmedzovala v styku s maloletými deťmi, preto je možné k ešte širšej úprave styku dospieť aj dohodou, resp. otec má v prípade preukázanej zmeny pomerov možnosť podať návrh na rozšírenie styku s maloletými deťmi.

40. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je pritom dôležité zvážiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa; jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov, ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne. Malo by byť snahou oboch rodičov hľadiť v prvom rade na záujem maloletého dieťaťa a pri realizácii styku vedieť spolu komunikovať a dohodnúť sa tak, aby sa styk mohol realizovať zohľadniac možnosti rodičov a prirodzený režim dieťaťa. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti úpravy styku otca s maloletými dcérami plne zohľadňuje vyššie uvedené kritériá a odvolací súd nenachádza žiaden dôvod ani v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie meniť.

41. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov v súlade s § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, vrátane závislých výrokov o náhrade trov konania V. a VI., ako vecne správny potvrdil.

42. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP.

43. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).